

26.11.2010

Zamek Kamieniec

autor: Katarzyna Roczniak, Renata Samborowska, Justyna Ryglewicz, Agnieszka Mazur, Beata Pisarska (Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 w Krośnie), Paulina Sygnatowicz

Nad Krosnem górują malownicze ruiny zamku Kamieniec położonego we wsi Odrzykoń. W XVII wieku rozegrały się tu wydarzenia, które na stałe wpisały się do kultury polskiej, a to za sprawą Zemsty Aleksandra Fredry.

Już w XII wieku na wzgórzu stał gród warowny. Za panowania Kazimierza Wielkiego w tym miejscu wzniesiono murowaną twierdzę. W XIV wieku Władysław Jagiełło darował zamek, zwany już wtedy Kamienieckim, Klemensowi z Moskorzewa, podkomorzemu wielkiemu koronnemu, który zasłużył się podczas walk z Krzyżakami. Potomkowie Klemensa przyjęli wkrótce nazwisko od swej siedziby i ją rozbudowali. Za ich czasów powstał tzw. zamek wysoki, z gotycką kaplicą, oraz zamek średni, do którego dostępu broniła fosa.

Dalsze losy zamku były wyjątkowo burzliwe. W 1528 roku zamek wysoki został zastawiony u starosty bieckiego Seweryna Bonera. Dwa lata później Klemens Kamieniecki sprzedał mu także niższy zamek. Od tego momentu rozpoczął się okres sporów między rodami dzierżącymi obie części zamku.

Wkrótce zamek niższy za sprawą koligacji rodzinnych dostał się w ręce Firlejów, zamek wysoki zaś na krótko odzyskali Kamienieccy, którzy następnie sprzedali go Stadnickim. W 1601 roku, kiedy zamek wysoki był już w posiadaniu rodu Skotnickich, między nimi a Firlejami toczyły się długotrwałe spory o studnię, mur graniczny, kaplicę i pola uprawne. To właśnie ta kłótnia o mur graniczny, który dzielił oba zamki, zainspirowała Fredrę do napisania Zemsty.

Nasz wybitny komediopisarz trafił na tę historię dzięki swojej żonie. 1828 roku Fredro wziął ślub z Zofią z Jabłonowskich Skarbkową. Żona wniosła mu w posagu właśnie połowę odrzykońskiego zamku, który wówczas był już w ruinie. Studiując dokumenty związane z historią świeżo otrzymanego majątku, Fredro natrafił na akta procesowe z pierwszej połowy XVII wieku. Okazało się, że w ciągu przeszło 30 lat trwały niekończące się waśnie między właścicielami górnego i niższego zamku. Spór zakończył się tak jak we Fredrowskiej komedii. Wszelkim nieporozumieniom narosłym przez lata kres położył ślub zawarty w 1630 roku między Zofią Skotnicką a Mikołajem Firlejem. Ich potomkowie stali się prawnymi właścicielami zamku i taki stan trwał do 1770 roku.

Kres świetności zamku położył w 1657 roku najazd Jerzego Rakoczego, sojusznika Szwedów, który zdobył i złupił warownię. Jej legenda przetrwała jednak przez wieki.